

1986-05-05

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I NORRBOTTENS LÄN
BD 39 GAMMELSTADSVIKEN, LULEÅ KOMMUN

Karta: 24L NO

Läge:

Area: 400 ha
varav ha land
och ha vatten

Naturgeografisk region: 29b Kustslätter och finsediment kring norra Bottenviken.

Landskapsformer: Vågig bergkulleterräng.

Terrängformer:

Vegetationstyper: Sjöar och vattendrag.

Intresseaspekter (ej rangordnade): Primära: E O F
Sekundära: B Z

Urvalskriterier (förutsättningar för områdets naturvärde):

A Framstående exempel på avsnörd havsvik i landhöjningsområde.

C Förekomst av sällsynta arter.

D Rikt fågelliv och rik vattenvegetation.

Förutsättningar för att områdets naturvärde skall bibehållas: Områdets nuvarande karaktär bevaras intakt. Eventuellt kan en reglering av sjöns vattenstånd behövas framledes.

Planering och säkerställande:

Området är avsatt som naturreservat. På ön Notviksgrynnan råder tillträdesförbud under perioden 1 maj - 31 juli. Objekt på CW-listan.

Områdets huvuddrag:

En drygt 4 km lång, igenväxande, relativt sent avsnörd havsvik omedelbart nordväst om Luleå. Botten utgörs av finkornigt havssediment, lera och mo med pålagring av ett växande lager gyttja. Vattendjupet är som störst knappt 4 m och stora områden har ett djup på mindre än 1 meter. Större tillflöden saknas och vattenomsättningen är därför låg.

Som näringsrik slättlandsjö i mycket nordligt läge har Gammelstadsviken blivit utpostlokal för flera sydliga växt- och djurarter. Sjöns fria vattenyta utgör bara en liten del av den totala sjöytan. Flytbladsvegetationen domineras av dvärgnäckros och nordlig näckros, samt andmatararter. Långskottsväxter som axslinga, vattenpest, vattenbläddra och horn-säv är också vanliga i vattenområdet. Vass och sjöfräken dominerar grund-

1986-05-05

BD 39

områdena där även vattenklöver och bredkaveldun ställvis är beståndsbildande. Närmare stranden tar olika starr- och gräsarter vid. Stränderna hyser en gräs- och örtrik vegetation. Blomvass är liksom t ex hornsärv och bredkaveldun inslag i floran som är ovanliga i norra Sverige. Havsstrandväxter som strandkrypa och gultåtel finns också i området.

Fågelfaunan, med ca 190 observerade arter, är den mest framträdande delen av djurlivet. Rikedomen på andfåglar är speciellt stor. Till häckande arter hör svarthakedopping, kanadagås, kricka, bläsand, skedand, vigg och knipa. Gråhakedopping häckar troligen och smådopping förekommer sporadiskt. Häckfågelarter som dvärgmåså och smalnäbbad simsnäppa har också bidragit till ett varierat fågelliv. Bland övriga häckande vadarefåglar kan nämnas rödbena samt sannolikt också brushane, grönbena och enkelbeckasin. Flera rovfågelarter vistas i området. Under vår- och höstflyttningen besöks området också av arter som trana, salskrake samt flera vadarearter. Notviksgrynnan, som ligger relativt ostört mitt i Gammelstadsviken, utgör ett mycket värdefullt häckningsområde för framför allt andfåglar. Nyligen har en väg dragits tvärs över sjöns norra del. Effekterna på djurlivet i form av t ex ökade störningar eller förändringar i igenväxningsförloppet har ännu inte kunnat bedömas.

Värdeomdöme:

Gammelstadsviken är en näringsrik (eutrof) slättlandssjö i mycket nordligt läge. Den är utpostlokal för flera sydliga växt- och djurarter och utgör en rast- och häckningslokal av högsta värde för fågellivet. Objektet finns på CW-listan. Området har stor betydele för friluftslivet genom sin närhet (promenadavstånd) till Luleå.

Anmärkningar:

Referenser:

SNV PM 1262 1980: Våtmarkskonventionen.

Hallman, A, 1973: Gammelstadsvikens naturreservat miljö, fauna och flora. Länsstyrelsen i Norrbottens län.